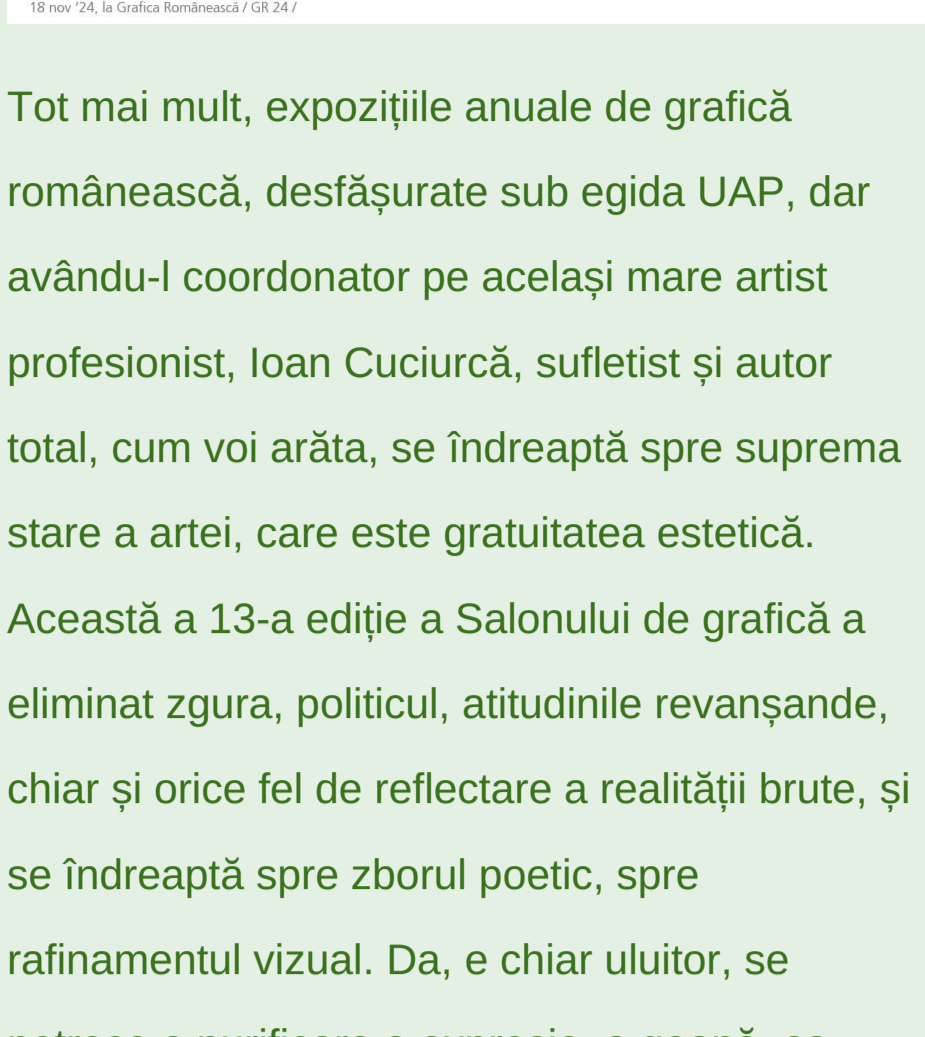

ZEUL PAN LA SĂRBĂTOAREA GRAFICII ROMÂNEȘTI

📁 CATEGORIE: SFATURI MUZICALE

📅 PUBLICAT: 23 NOIEMBRIE 2024

Tot mai mult, expozițiile anuale de grafică românească, desfășurate sub egida UAP, dar avându-l coordonator pe același mare artist profesionist, Ioan Cuciurcă, sufletist și autor total, cum voi arăta, se îndreaptă spre suprema stare a artei, care este gratuitatea estetică. Această a 13-a ediție a Salonului de grafică a eliminat zgura, politicul, atitudinile revanșande, chiar și orice fel de reflectare a realității brute, și se îndreaptă spre zborul poetic, spre rafinamentul vizual. Da, e chiar uluitor, se petrece o purificare a expresie, o goană, aș spune, spre abstractizare. Vedem aici o altă realitate, o lume paralelă, diferită de cea reală. Oamenii s-au săturat de minciunile și mizeriile politice, făuresc, iată, deși doar grafic, o lume utopică, o dorință de a vizualiza necunoscutul. Emoțiile sunt de natură metafizică, iar elementul estetic slujește această stare necesară. **Arta trebuie să fie soluția evadării utopice din realitatea strâmbă în care trăim.**

În acest sens, găsim pe simezele galeriei „Căminul artei”, un spațiu neîngrijit de Uniune, unde are loc evenimentul, senzaționale lucrări care îmi întăresc această observație de fond. E suficient să vedeți lucrarea **Vis**, a lui Liviu Acasandrei, un portret, poate autoportret, de mare rafinament, care sugerează spectral, prin culori maronii, lumea de dincolo. O capodoperă. Sau cât de rafinate sunt lucrările lui Ioan Cuciurcă, din ciclul **Ferestre**. Ca și trilogia **Din grădina mea** de Daniela Pasca. La fel de rafinate sunt piesele Otiliei Măndescu Canavra, spectaculosul **Identitate** de Victor Eugen Mihai. Ce să ai spun de cele două lucrări gemene ale Paulei Craioveanu, **Pictopoezia # 6 și 7**, print pe foiță de aluminiu, în care cuburile sau careurile, ca în tabla de șah, devin un labirint spiritual, în expresie de natură abstractă.

Fie abstracte, fie ludice sunt și lucrările **Cu casa în spate** de Loretta Băluță Lorincz, **Imponderabil** de Ruxandra Călăraș, fenomenalul **Dispersie** de Ioan Doru Vlădoiu, care ne arată cum desenu, mâna care desenează, se îmbină ideal cu tehnica digitală. Un **Echilibru** care se frânge este și lucrarea semnată de Levente Albert. Tehnică mixtă. Un superb joc de forme geometrice este piesa **Și dacă...**, de Adriana Andrei. M-am bucurat că multe lucrări au atingere cu folclorul, precum **Noaptea sânzienelor** de Constantin Apostol sau **Dragons** de Letiția Gaba. Tehnică mixtă folosește și Radu Igazsag într-o lucrare spațială, rotativă, numită **Penelopa**. Sau ce alegorie este lucrarea **Orașul de 15 minute** de Petru Vintilă Jr.! Pe cât de abstract este **Structural** de Ion Ilarion Isaila, asemănător cu **Semnul alb** de Ioan Lăzăreanu, pe atât de ludic este tripticul semnat de Danela Frumușeanu. Nu au lipsit nici inspirațiile pur religioase, ca teribilul **Înger căzut** de Ionela Lăzureanu sau **Miracol-ul** lui Emil-Florian Mihăilescu, inspirat de memoria sa venețiană. Dar cât de fantastică iluzie transcendentală ne sugerează tabloul **Dimitrie Cantemir** de Ioana Palamar!

Într-un articol nu pot încăpea toți expozanții, căci toți merită citați, dar e suficient să spun că mișcarea grafică românească e prezentă de la artiști consacrați la tineri ambițioși și fanteziști, precum Alma-Laura Parasca, cu **În fața ușii**, sau Florin Popescu, cu foarte originala, unică, lucrare **Familia dacică**, o idee christică, dar pe care o unește stindardul dacic. Sunt 40-50 de artiști consacrați, care au fost prezenți la mai toate edițiile Salonului de grafică, o constanță de invidiat. Evenimentul e însoțit de un catalog excepțional, bilingv, cu o prefață semnată de curator, în care analizează starea actuală a graficii românești, ce are bun și ce-i lipsește, îndeosebi ateliere și magazine specializate în arta grafică, în comercializarea ei, colaborarea cu alte piețe mondiale, dar acest fapt se datorează, zic eu, și lipsei de colecționari. Fără colecționari de artă, România nu poate fi o forță concurențială în lume, deși talentele sunt peste ce am văzut în alte țări.

Ioan Cuciurcă nu este numai un grafician deplin, dar este și un fotograf remarcabil, un artist al imaginii, care a realizat ciclul **Fotografii stradale**, pe care i l-am analizat în volumul **IDEALE**, dar este și un înzestrat condeier. O dovedește și acum în această prefață. Aceasta este condiția artistului modern, să-și fie propriul critic, să fie un artist total. Ioan Cuciurcă a realizat și o carte cu totul specială, numită **Aproape Jurnal Mexican**, unde își expune harul de reporter, critic și artist plastic, căci micul volum este un album sui-generis, cu zeci de imagini care prezintă călătoria sa în Mexic, în orașe ca Mexico, Guadalahara, Teotihuacan, cu prilejul unui întâlniri internaționale de Graphic Design. Albumul este ilustrat cu imagini color, pe hârtie cretată, cu foi duble. Însăși prezentarea lui, cu foile prinse de un arc, este o operă de artă.

Dar dincolo de tot acest periplu expozițional, spre finalul vernisajului, s-a întâmplat o minune. Artistul Vasile Pop zis Negreșteanu, fiindcă e oșean, din Negrești, a scos din buzunarul de la piept un fluieraș din care a început să-mi cânte muzică oșenească. Deodată sărbătoarea plastică a căpătat un colorit musical, o forță venită din miezul artei populare românești. Cum multe pânze folosesc tehnică mixtă, e bine ca și vernisajele să combine artele, în special vizualul cu muzica, cum procedează curent Galeria Kulterra. Îl cunosc pe Vasile Pop de peste 40 de ani, pe când, critic tânăr fiind, îmi plăcea la nebunie să descopăr atelierele artiștilor plastici, să le cunosc din interior munca pe șevalet. Așa l-am cunoscut și pe Vasile, care m-a luat la el la atelier, un spațiu într-un pod, și mi-a arătat ce pictează și sculptează. Ca deodată, precum Brâncuși în atelierul din Impasse Ronsen, când avea oaspeți, să scoată dintr-o cutie („acel sicriu roșcat”, cum spunea Enescu) o vioară și să înceapă să cânte la ea. Normal, muzică oșănească. Și acum, la vernisaj, l-am întrebat, ce faci Vasile, mai cânti la vioară? Și pe loc a scos de la sân un fluieraș și a început să cânte. Mi-a fluierat și chiuit tot repertoriul lui. Și, ca să-mi facă o și mai mare plăcere, mi-a cântat și jocul „*Fetele de la Căpâlna*”, după care trupa Indiggo Twins a compus o melodie, **La, La, La**, cu care a luat Premiul Grammy. Folclorul românesc este un câmp de roade semănat de Pan. Ritmul vivace al unor piese nu are egal în lume. Așa crede și Gheorghe Zamfir, întruchiparea zeului Pan pe pământ românesc, care de multe ori, cât am lucrat la cartea **Sunetul primordial**, pe care i-am închinat-o, îmi cânta din nai. Fluier și Nai (născut din fluier), instrumentele zeului Pan.

Iată pe pământul românesc adevărați artiști, artiști totali, cu vocație renescentistă. Zamfir compune, cântă, joacă, pictează, scrie poezie, totul la cel mai înalt nivel. Vasile Pop face parte din aceeași familie. Și el cântă, joacă, pictează, sculptează, compune piese la vioară și fluier, face sărbătoare din locul unde se află. Cele două lucrări, pe care le expune la Salon, sunt din aceeași sferă a gratuității artei, se numesc **Dezvăluiri din neant, Ochiul Creatorului**. O adevărată mișcare de linie browniană în cerc. Sunt complementare, în tehnici variate, dar domină zigzagarea în tuș. Am discutat mult despre ele, despre mistica Ochiului, el mi-a povestit cum l-a obsedat mișcarea circulară, să reprezinte geneza, prin Ochiul Creatorului. Eu i-am adăugat ceea ce am descoperit în Norvegia, în mitologia vikingă: Odin e reprezentat fără ochiul drept, pe care și l-a scos, ca Oedip, dar pe alt motiv, ca să-și arate atotputernicia față de ceilalți zei, care i-o contestau. Și atunci și-a aruncat ochiul în Sognefjord, cel mai adânc și lung fjord din lume, adânc de 100 de metri și lung de 120 de kilometri. Și personajul principal al cărții mele, **Viking**, pleacă în căutarea Ochiului lui Odin, care, privit, te duce în Valhalla, îți dă nemurire. Interesant cum l-a reprezentat tânărul artist Andrei Matei Banc pe **Zamolxis**. Foarte apropiat de felul cum îl văd vikingii pe Odin. De altfel, asemănările dintre mitologia dacică și mitologia vikingă sunt izbitoare. Am avut chiar revelația să descopăr că vikingii au fost vlahi, iar vlahii daci. De Ochiul genezic al Creatorului nu este departe nici lucrarea **Geneza**, tehnică mixtă, de Silvia Șerban.

Pe această linie, mi s-a părut că expoziția **Salonului de grafică**, ediția 13, a fost o sărbătoare mitică, în care au participat zeii artei grafice românești și chiar zeul Pan. E un mare privilegiu să-ți cânte Pan. Și e obligatoriu să privești ca un inițiat o expoziție, altfel e greu să-i descoperi valențele ei culturale.

Grid Modorcea, Dr. în Arte

◀ Prec Următor ▶